

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

โครงการศึกษาวิจัยผลกระทบต่อประเทศไทยจากความตกลงการค้าบริการและการลงทุน ในกรอบความตกลงการค้าเสรี อาเซียน-อินเดีย

อินเดียเป็นหนึ่งในประเทศที่มีขนาดใหญ่และมีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่สูง โดยเฉพาะในอนาคตที่บทบาทของประเทศเอเชียจะทวีความสำคัญ จนกลายมาเป็นขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจที่ทำหน้าที่เป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของโลกเทียบเท่ากับขั้วอำนาจเดิม เช่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป

ด้วยจำนวนประชากรกว่า 1.1 พันล้านคน และผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของอินเดียที่มีมูลค่าสูงกว่า 2.7 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ อินเดียถือเป็นตลาดที่ประเทศต่าง ๆ ไม่สามารถมองข้ามได้ รวมถึงไทยและสมาชิกอาเซียนซึ่งได้ริเริ่มการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศอินเดียเป็นลำดับแรก ๆ โดยที่อาเซียนและอินเดียได้มีการลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการจัดทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย มาตั้งแต่ปี 2003

อาเซียนและอินเดียได้เริ่มต้นการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างกันด้วยการเจรจาเปิดตลาดสินค้าระหว่างกันเป็นอันดับแรก โดยหลังจากการเจรจามาอย่างยาวนาน อาเซียน-อินเดียก็บรรลุความตกลงในเรื่องดังกล่าว และพร้อมจะลงนามในความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าภายในปี 2009

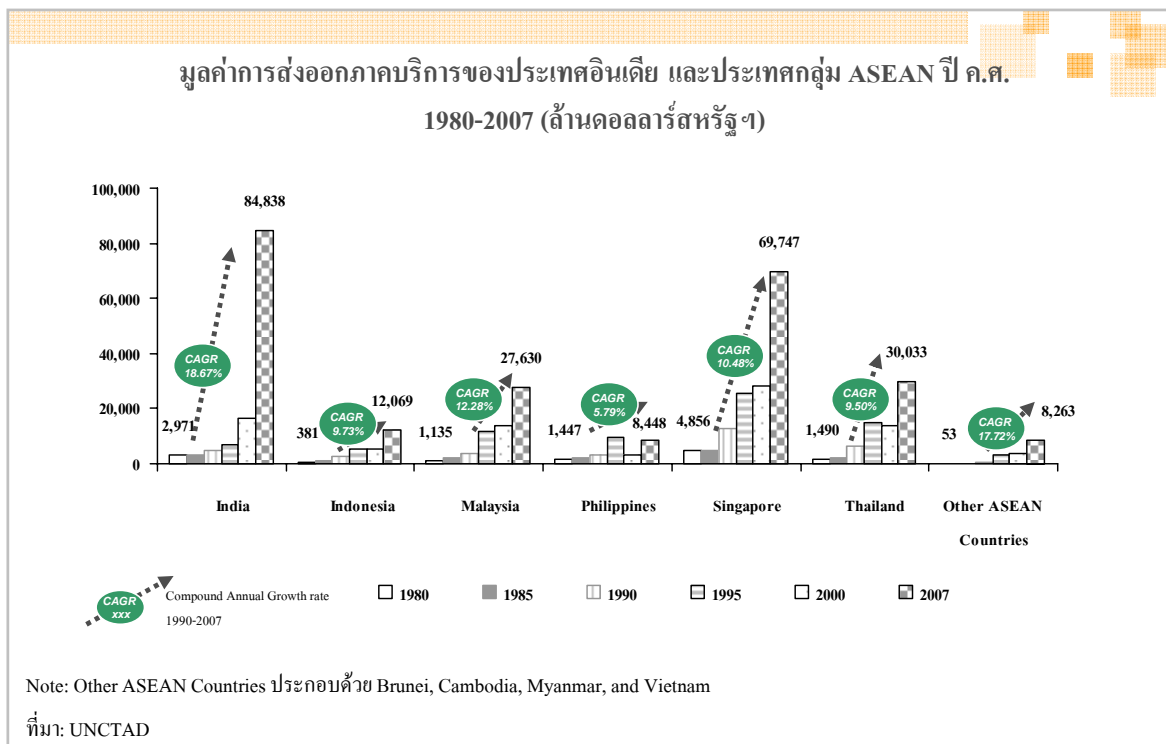
นอกจากการค้าสินค้าระหว่างกัน อินเดียยังถือเป็นประเทศที่มีความน่าสนใจในด้านการเข้าไปลงทุนทำธุรกิจด้วย เนื่องจากอินเดียเป็นประเทศที่เพิ่งเริ่มเปิดประเทศต้อนรับการลงทุนจากต่างชาติในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมเท่านั้น ในการเจรจาเปิดตลาดด้านการลงทุนและการค้าบริการกับอินเดียนั้นจึงถือเป็นโอกาสที่ดีที่ทำให้ไทยและอาเซียนจะได้ร่วมมือกันเปิดตลาดด้วย และขยายการลงทุนและการประกอบธุรกิจบริการเข้าไปในอินเดียเป็นกลุ่มแรก ๆ จะนำมาซึ่งความได้เปรียบในการขยายธุรกิจในตลาดอินเดีย

เพื่อให้การเจรจาเปิดตลาดด้านการค้าบริการ และการลงทุนภายใต้กรอบความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย นำมาซึ่งประโยชน์ต่อประเทศไทยให้มากที่สุด กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศได้ว่าจ้างบริษัท ไบรอัน เคฟ (ประเทศไทย) จำกัด ให้ทำการศึกษาผลกระทบทั้งด้านบวกและลบที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดทำความตกลงการค้าเสรีด้านการค้าบริการและการลงทุนในกรอบอาเซียน-อินเดีย โดยวิเคราะห์ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งศึกษาแนวทางการเจรจาการค้าของอินเดียภายใต้ความตกลงการค้าเสรีที่อินเดียได้จัดทำกับคู่ค้าอื่น เพื่อนำมาประกอบการเตรียมการเจรจาของไทย และเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำความตกลงการค้าเสรีดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดท่าทีการเจรจาของภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบการเจรจา นอกจากนี้ ยังมุ่งหมายให้ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจ ได้รับทราบผลดีผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการเจรจาดังกล่าว

อาเซียนและอินเดียมีการขยายตัวของการส่งออกภาคบริการในระดับสูง

ผลการศึกษานี้บ่งชี้ว่าทั้งอาเซียนและอินเดียเป็นประเทศที่มีศักยภาพด้านการทำธุรกิจบริการในระดับสูง โดยดูได้จากอัตราการขยายตัวของการส่งออกภาคบริการในระดับสูงของทั้งอาเซียน และอินเดีย โดยเฉพาะสิงคโปร์ และอินเดียถือเป็นสองประเทศที่มีสัดส่วนการส่งออกภาคบริการต่อการส่งออกทั้งหมดสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ดังแสดงในภาพข้างล่าง

มูลค่าการส่งออกภาคบริการ India และประเทศใน ASEAN

ภาคบริการที่มีมูลค่าและสัดส่วนการส่งออกสูงสุด 3 อันดับแรก ในกลุ่มประเทศอาเซียน ได้แก่ หมวดบริการท่องเที่ยว หมวดบริการทางธุรกิจอื่น ๆ และหมวดบริการคมนาคมขนส่ง ตามลำดับ

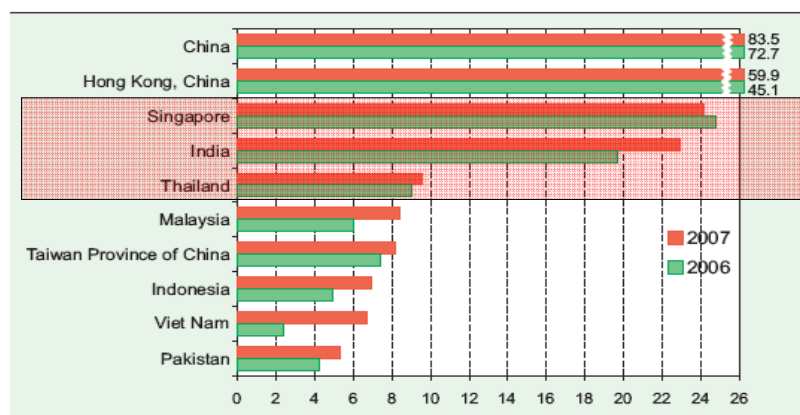
การส่งออกในหมวดบริการคอมพิวเตอร์และระบบข้อมูลเป็นสาขาการบริการที่มีสัดส่วนการส่งออกสูงที่สุดที่ประมาณร้อยละ 38.73 ของมูลค่าการส่งออกภาคบริการทั้งหมด ซึ่งในสาขานี้ อาเซียนมีสัดส่วนการนำเข้าที่ค่อนข้างต่ำ คือเพียงร้อยละ 1.08 ของมูลค่าการนำเข้าภาคบริการทั้งหมดเท่านั้น

หมวดบริการที่อินเดียมีมูลค่าการส่งออกสูงกว่ามูลค่านำเข้า ได้แก่ หมวดบริการธุรกิจอื่น ๆ หมวดบริการท่องเที่ยว หมวดบริการทางการเงิน และ หมวดบริการส่วนบุคคล/บริการทางวัฒนธรรมและกิจกรรมนันทนาการ ส่วนหมวดบริการที่อินเดียมีมูลค่าการนำเข้าสูงกว่ามูลค่าส่งออก ได้แก่ หมวดบริการคมนาคมขนส่ง หมวดการสื่อสาร หมวดบริการประกันภัย หมวดบริการก่อสร้าง หมวดบริการภาครัฐ และหมวดบริการที่เกี่ยวข้องกับการขอใบอนุญาตต่างๆ

ในด้านการลงทุนโดยตรง อินเดียเป็นประเทศที่สามารถดึงดูดเงินลงทุนทางตรงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา โดย ในปี 2005 - 2006 อินเดียได้รับเงินลงทุนโดยตรงเพิ่มขึ้นถึงเกือบ 3 เท่าตัว และ จากปี 2003 ถึงปี 2008 พบว่า อินเดียได้รับเงินลงทุนเพิ่มขึ้นเกือบ 10 เท่าตัว โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมด้านคอมพิวเตอร์ทั้งซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ ที่มีเงินทุนไหลเข้าในสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ 12 ของมูลค่าเงินลงทุนไหลเข้าทั้งหมด (ตัวเลขเม.ย. 2000 - ต.ค. 2008)

มูลค่าการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศ (FDI) India และประเทศใน ASEAN

10 อันดับแรกของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีมูลค่า FDI Inflows มากที่สุด ปี ค.ศ. 2006 และ 2007 (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)

ที่มา: UNCTAD FDI/TNC Database (www.unctad.org/distatistics)

จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ในภาพรวม ไทยจะได้ประโยชน์จากการเปิดตลาดภาคบริการระหว่างอาเซียนและอินเดีย

ในการศึกษานี้ ได้มีการวิเคราะห์ผลกระทบเชิงปริมาณของการตกลงการค้าบริการและการลงทุนในกรอบความตกลงการค้าเสรี อาเซียน – อินเดีย โดยในการประมวลผลแบบจำลอง (Simulation) ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจากแบบจำลอง GTAP 7 และใช้แบบจำลอง runGTAP 5 เป็น

หลัก แล้วทำการประมวลผลออกเป็น 4 สถานการณ์ดังนี้

- **สถานการณ์ที่ 1 (Scenario A):** ระดับการเปิดตลาดสินค้าเท่ากับ 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีการลดอุปสรรคทางการค้าบริการใดๆ ทั้งสิ้น Scenario A นี้จะใช้เป็นกลุ่มการทดลองควบคุม เพื่อพิจารณาให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ในกรณีที่ประเทศอาเซียนและประเทศอินเดียไม่ได้มีการเปิดเสรีการค้าบริการ แต่เปิดเสรีเฉพาะการค้าสินค้า ถ้าผลการประมวลผลแบบจำลองพบว่าระดับสวัสดิการสังคมที่เกิดขึ้นหลังจากการทำเขตการค้าเสรีใน Scenario A นี้ปรับตัวสูงขึ้นมากกว่าใน

สถานการณ์อื่นๆ นั่นก็หมายความว่า ประเทศไทยและประเทศคู่ค้าอื่นๆ ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเจรจาการค้าเพื่อเปิดเสรีการค้าบริการแต่อย่างใด

- **สถานการณ์ที่ 2 (Scenario B):** เปิดเสรีการค้าอย่างเต็มที่ทั้งในการค้าสินค้าและการค้าบริการ นั่นคือระดับการเปิดตลาดสินค้า 100 เปอร์เซ็นต์ และลดอุปสรรคทางการค้าบริการ 100 เปอร์เซ็นต์ถ้าผลการประมวลผลแบบจำลองพบว่า ระดับสวัสดิการสังคมที่เกิดขึ้นหลังจากการทำเขตการค้าเสรีใน Scenario B นี้ปรับตัวสูงขึ้นมากกว่าในสถานการณ์อื่นๆ นั่นก็หมายความว่า ประเทศไทยและประเทศคู่ค้าอื่นๆ ก็สมควรอย่างยิ่งที่จะทำการเจรจาการค้าเพื่อให้การเปิดเสรีการค้าอย่างเต็มที่ทั้งในภาคการค้าสินค้าและการค้าบริการ
- **สถานการณ์ที่ 3 (Scenario C):** ระดับการเปิดตลาดสินค้า 100 เปอร์เซ็นต์ และลดอุปสรรคทางการค้าบริการ 20 เปอร์เซ็นต์
- **สถานการณ์ที่ 4 (Scenario D):** ระดับการเปิดตลาดสินค้า 100 เปอร์เซ็นต์ และลดอุปสรรคทางการค้าบริการ 40 เปอร์เซ็นต์

สถานการณ์ที่ 3 และ 4 ถูกนำมาประมวลผลในแบบจำลอง GTAP เพื่อให้เห็นถึงการปรับตัวว่าเมื่อมีการเปิดเสรีเพิ่มมากขึ้นในภาคการค้าบริการ แม้ว่าจะยังไม่ถึงระดับ 100 เปอร์เซ็นต์ แต่เมื่อเปิดเสรีเพิ่มขึ้นแล้ว ตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์ต่าง ๆ ที่สำคัญจะมีการปรับตัวไปในทิศทางเช่นไร

จากผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้แบบจำลอง GTAP พบว่าการเปิดเสรีทางการค้าบริการหรือสินค้า โดยเฉพาะการลดข้อกีดกันการค้าบริการระหว่างประเทศอาเซียนและอินเดีย จะส่งผลกระทบต่อทางด้านบวกต่อประเทศไทยทั้งในแง่ระดับสวัสดิการสังคม (Social Welfare Level) ที่ปรับตัวสูงขึ้น อันแสดงให้เห็นว่าหลังการเปิดเสรีการค้าทั้งการค้าสินค้าและการค้าบริการแล้ว ในภาพรวม ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่น่าจะมีความพึงพอใจและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และยังส่งสัญญาณที่ดีต่อตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์มหภาคหลาย ๆ ตัวแปร ไม่ว่าจะเป็นการขยายตัวในมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและอัตราการค้าระหว่างประเทศที่ปรับตัวสูงขึ้น

ผลต่อระดับสวัสดิการสังคม (US\$Million)

Unit: US\$ Million

Country	Scenario A	Scenario B	Scenario C	Scenario D
India	3,140.00	14,281.90	3,228.92	3,317.80
Indonesia	986.30	9,375.00	972.57	958.80
Malaysia	774.70	23,889.80	802.39	830.10
Philippines	217.90	5,231.00	222.99	228.10
Singapore	945.20	29,986.50	1,260.56	1,575.90
Thailand	786.10	18,221.50	871.62	957.10
Cambodia	51.50	385.00	54.39	57.30
Laos	9.90	69.90	10.93	12.00
Myanmar	53.50	1,627.00	55.41	57.30
Vietnam	46.20	1,965.10	57.08	68.00
Brunei	54.00	1,085.20	53.08	52.10
The Rest of The World	-4,017.00	-114,893.40	-4,510.05	-5,003.10
Total	3,048.30	-8,775.50	3,079.89	3,111.40

Most likely scenario: Welfare gain of 957 US\$ Million ~33 Bt. Billion (0.8% of GDP)

ที่มา: บริษัท ไบรอัน เคฟ (ประเทศไทย) จำกัด

แม้ว่าประเทศไทยอาจจะมีผู้ใช้ที่ ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเปิดเสรีการค้า อาเซียน - อินเดีย แต่ผลการศึกษาในทุกสถานการณ์ (Scenario A ถึง Scenario D) ได้บ่งชี้ว่าประเทศไทยมักคิดอยู่ใน 3 – 4 อันดับแรกของประเทศที่จะได้รับผลประโยชน์มากที่สุดจากการเปิดเสรีการค้าในกรอบนี้ โดยผลการศึกษาดังกล่าวสามารถนำมาสรุปเป็นข้อเสนอแนะทางนโยบายและข้อพึงระวังได้ดังต่อไปนี้

- การลดข้อกีดกันการค้าบริการระหว่างประเทศอาเซียน และอินเดีย จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในแง่ระดับสวัสดิการสังคม (social welfare level) ที่ปรับตัวสูงขึ้น อันแสดงให้เห็นว่าหลังการเปิดเสรีการค้าทั้งการค้าสินค้าและการค้าบริการแล้ว ในภาพรวม ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่น่าจะมีความพึงพอใจและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- การลดข้อกีดกันการค้าบริการระหว่างประเทศอาเซียน และอินเดีย ส่งสัญญาณที่ดีต่อตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์มหภาคหลาย ๆ ตัวแปร ไม่ว่าจะเป็นการขยายตัวในมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และอัตราการค้าระหว่างประเทศที่ปรับตัวสูงขึ้น

- แม้ว่าประเทศไทยอาจจะมีผู้ใช้ที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเปิดเสรีการค้าอินเดีย-อาเซียน แต่ประเทศไทยก็มักจะติดอยู่ใน 3-4 อันดับแรกของประเทศที่จะได้รับผลประโยชน์มากที่สุดจากการเปิดเสรีการค้าในกรอบนี้
- ผลกระทบทางบวกทั้งหลายเหล่านี้จะยิ่งขยายตัว และส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของไทยมากยิ่งขึ้น ก็ต่อเมื่อระดับการเปิดเสรีการค้าบริการมีการเปิดกว้างมากขึ้นและเกิดการลดการกีดกันทางการค้าอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ประเทศไทยจึงน่าจะสามารถสนับสนุนการเปิดเสรีทางการค้าในกรอบนี้ได้เต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นการลดข้อกีดกันทางการค้าบริการในระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกันเอง หรือกับอินเดีย
- แม้ว่ามูลค่าการส่งออกจะปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะการขยายตัวของตลาดส่งออกของไทยไปยังหลาย ๆ ประเทศ อาทิ ฟิลิปปินส์ และอินเดีย แต่ก็เป็นการขยายตัวในด้านการค้าสินค้า แต่สำหรับการค้าบริการนั้น การส่งออกบริการของประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะลดลงในเกือบจะทุกสาขา
- ในขณะเดียวกัน ประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะพึ่งพิงการนำเข้าบริการจากต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะในบริการสาธารณูปโภคด้านพลังงาน แต่ก็เป็นการนำเข้าเพื่อไปสนับสนุนภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ สิ่งที่ภาครัฐพึงระวัง คือ การสนับสนุนให้การส่งออกบริการในสาขาที่สำคัญ ๆ ของไทยยังคงขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องผ่านมาตรการส่งเสริมต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อดุลการค้าของไทย
- ภาคบริการของไทยที่อาจเกิดการหดตัวภายหลังจากการเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้กรอบอินเดีย-อาเซียน คือ ภาคขนส่งทางอากาศและธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐจึงควรวางแผนหาแนวทางในการวางมาตรการรองรับ โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในธุรกิจนี้
- ในทางทฤษฎี ภาคบริการที่ได้ประโยชน์จากการเปิดเสรีเป็นมูลค่าสูง ควรเป็นผู้ที่ต้องร่วมรับภาระในการรองรับหรือเยียวยาภาคบริการที่ได้รับผลกระทบในทางลบ โดยจากแบบจำลองเราพบว่า ภาคการค้าสินค้า และภาคบริการ เช่น การก่อสร้างและการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์ในแง่ของการขยายตัวของอุตสาหกรรม ควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนมาตรการการรองรับต่าง ๆ โดยอาจใช้มาตรการทางภาษีเป็นมาตรการสนับสนุน

จากการวิเคราะห์เชิงคุณภาพในเบื้องต้น ผลกระทบต่อไทยในด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับที่ต่ำ

สำหรับการประเมินผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้น ได้มีการประเมินผลกระทบขั้นต้น โดยผ่านการหารือกับผู้เชี่ยวชาญ และมีการระบุกลุ่มตัวแปรและตัวชี้วัดทางสิ่งแวดล้อมและสังคม เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในสาขาการบริการและการลงทุนที่สนใจ อันได้แก่ สาขาการก่อสร้าง การจัดจำหน่าย การขนส่ง โสตทัศน การท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้อง บริการธุรกิจ บริการ

สิ่งแวดล้อม บริการจัดงานนิทรรศการ นันทนาการ การเกษตรและเกษตรแปรรูป ประมง อิเล็กทรอนิกส์ และ การผลิตน้ำดื่มและน้ำแข็ง

ทั้งนี้ ผลการศึกษา ชี้ว่าในสาขาบริการและการลงทุนดังกล่าวข้างต้น ไทยจะได้รับผลกระทบในทาง สิ่งแวดล้อมทั้งต่อทรัพยากรทางด้านกายภาพและชีวภาพในระดับต่ำในหลายสาขาเนื่องจาก การผลิตในสาขา บริการที่เพิ่มขึ้นมีผลต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า การผลิตสินค้า และการเปิดตลาดในบางสาขา เช่น บริการ สิ่งแวดล้อม อาจส่งผลให้คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติทางด้านกายภาพและชีวภาพดีขึ้นด้วย

นโยบายกฎระเบียบและมาตรการที่เกี่ยวข้อง

นโยบายเศรษฐกิจของอินเดียมีลักษณะเป็นระบบเปิดเสรีทางการค้า (Liberalization and Open Door Policy) ซึ่งเป็นระบบที่เริ่มต้นใช้เมื่อปี 1991 โดยมีลักษณะแบบค่อยๆ เปิดทีละน้อย ช่วงแรกของ นโยบายการเปิดเสรีคือช่วงภายหลังจากได้รับเอกราช ซึ่งเป็นนโยบายที่ค่อนข้างระมัดระวัง (Cautious Welcome Policy 1948 -1966) และเริ่มผ่อนคลายมากขึ้นในช่วง 1969-1971 (Selective and Restrictive Policy) จนถึงช่วงการเปิดเสรีเพิ่มมากขึ้นในช่วง 1980-1990 (Partial Liberalization Policy) ปัจจุบัน นโยบายการค้าของประเทศอินเดียอยู่ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (2008-2013) เป็นแผนต่อเนื่องและเป็นไปในแนวทางเดียวกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (2002-2007) ซึ่งยังคงเน้นความเติบโตทางเศรษฐกิจ เชื่อมโยงกับการค้าระหว่างประเทศและพันธกรณีในฐานะสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) แต่ได้เพิ่มเติมในส่วนของการร่วมมือทางการค้าแบบพหุภาคี และทวิภาคีมากขึ้น ตาม แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 รัฐบาลได้เน้นไปที่โครงการลงทุนภาครัฐ โดยได้กำหนดงบประมาณการลงทุนด้าน สาธารณูปโภคไว้ที่ 4.2 ล้านล้านรูปี (ประมาณ 1 แสนล้านเหรียญสหรัฐ) อีกทั้งยังได้ริเริ่มโครงการประกัน การจัดหางานให้กับคนยากจน โดยรัฐบาลได้รับประกันการว่าจ้างงานจำนวน 100 วันต่อปี

จากนโยบายดังกล่าวและปัจจัยอื่น ๆ เป็นที่คาดหมายได้ว่าเศรษฐกิจของอินเดียจะยังมีการขยายตัว ในระดับที่ดี แม้จะได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอก และผลผลิตภาคอุตสาหกรรมที่ชะลอตัว แต่การลงทุน การใช้จ่าย และการบริโภคภายในประเทศจะช่วยพยุงเศรษฐกิจได้ ประกอบกับนักลงทุนต่างชาติยังมีความ เชื่อมั่นในเศรษฐกิจของอินเดีย และตลาดหุ้นอินเดียก็ยังคงเป็นที่ดึงดูดของตลาดทุนทั่วโลก ซึ่งคาดว่าจะส่งผล ให้มีเงินทุนไหลเข้าประเทศอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึงมีแนวโน้มว่า มูลค่าการลงทุนจากต่างชาติ การส่งออก และเงินทุนสำรองต่างประเทศจะเพิ่มสูงขึ้น และอินเดียยังคงมีตลาดเงินทุนที่แข็งแกร่ง จึงคาดว่าอัตราการ เติบโตของ GDP ในปีนี้จะยังอยู่ในระดับร้อยละ 8

รายงานฉบับนี้ ได้มีการรวบรวม ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของอินเดีย ข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง นโยบายเศรษฐกิจ นโยบายด้านการลงทุน นโยบายด้านการค้าบริการ งบประมาณ ระบบภาษี รูปแบบการลงทุนต่างชาติกิจการที่ห้ามต่างชาติลงทุน และข้อจำกัดในการลงทุนจาก ต่างชาติ

โดยอินเดียเปิดให้มีการลงทุนต่างชาติในอุตสาหกรรมและบริการทุกประเภท เว้นแต่ธุรกิจการค้าปลีกและอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและพลังงานปรมาณู ธุรกิจด้านการพนัน และลอตเตอรี่ (Lottery Business, Gambling & Betting)

การลงทุนในอินเดียสามารถทำได้สองช่องทางคือ (1) การลงทุนผ่านช่องทางอัตโนมัติ และ (2) การลงทุนที่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาล

(1) การลงทุนโดยผ่านช่องทางอัตโนมัติ (Automatic route) การลงทุนในช่องทางนี้อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติลงทุนในอินเดียโดยไม่ต้องผ่านการอนุมัติจากรัฐบาล ทั้งนี้ นักลงทุนต่างชาติต้องแจ้งให้ธนาคารกลาง (Reserve Bank of India: RBI) ทราบถึงการลงทุนภายใน 30 วัน นับจากวันที่ออกนำเงินมาลงทุนและวันที่ออกหุ้นของบริษัท

ในปัจจุบัน อินเดียมีการเปิดเสรีด้านการลงทุนเพิ่มขึ้นมาก จึงทำให้การลงทุนในสาขาส่วนใหญ่สามารถดำเนินการผ่านช่องทางนี้ได้ ซึ่งถือเป็นการอำนวยความสะดวกและผ่อนคลายข้อจำกัดด้านการลงทุนในแง่ของสัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติได้เป็นอย่างมาก เพราะการลงทุนผ่าน Automatic Route ส่วนใหญ่ จะอนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นได้ถึงร้อยละ 100 ทั้งนี้ การลงทุนในบางสาขาผ่านช่องทางนี้ ก็ยังคงมีการกำหนดเพดานการถือหุ้นของคนต่างชาติอยู่

กิจการที่ไม่สามารถลงทุนผ่านช่องทางอัตโนมัติ มีหลายกรณีได้แก่

- เป็นกิจการที่อยู่ในรายการที่สงวนไว้สำหรับอุตสาหกรรมขนาดย่อม (Small Scale Sector)
- เป็นกิจการของบริษัทใหม่ (New Ventures) ซึ่งเคยได้ร่วมลงทุนในอินเดียมาก่อนแล้ว
- เป็นโครงการที่ได้เข้าถือครองหุ้นของบริษัทภายในประเทศ
- เป็นโครงการที่อยู่ในประเภทกิจการที่ห้ามคนต่างชาติลงทุน
- เป็นกิจการที่เคยได้ยื่นขอส่งเสริมการลงทุนจาก FIPB แล้วไม่ได้รับการอนุมัติ

(2) การลงทุนที่ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐบาล ตามความเห็นชอบของ Foreign Investment Policy Board: FIPB) เป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการบางอย่างที่กฎหมายกำหนดไว้ กล่าวคือ

- เป็นสาขาที่ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบอุตสาหกรรม (Industrial Licenses)
- อุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติอุตสาหกรรม (การพัฒนาและกฎระเบียบ), 1951
- มีทุนเรือนหุ้นต่างชาติเกินกว่าร้อยละ 24 ของอุตสาหกรรมที่สงวนไว้สำหรับอุตสาหกรรมขนาดย่อม แม้หน่วยธุรกิจนั้นๆจะถูกให้จัดเป็นวิสาหกิจขนาดย่อมก็ตาม
- เป็นโครงการที่ไม่อาจได้รับอนุญาตโดยผ่านช่องทางอัตโนมัติของ RBI
- อุตสาหกรรมที่สงวนไว้เฉพาะภาครัฐเท่านั้นคือ พลังงานปรมาณู และการรถไฟ

- อุตสาหกรรมที่ประกาศให้ต้องมีการขอใบอนุญาตการผลิตตามกฎหมาย Development and Regulation Act, 1951 คือ (a) การกลั่นและผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (b) ซิการ์และบุหรี่ซึ่งผลิตจากยาสูบ (c) อิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับอากาศยาน และอุปกรณ์ด้านการทหารทุกประเภท (d) อุตสาหกรรมเกี่ยวกับวัตถุระเบิด (e) เคมีภัณฑ์อันตราย (f) กรด Hydrocyanic และผลิตภัณฑ์ (g) Isocyanate, Di-isocyanates of Hydrocarbon และ (h) ยาและเวชภัณฑ์
- สาขาที่อยู่ในรายการที่สงวนไว้โดยเฉพาะสำหรับอุตสาหกรรมขนาดย่อม (Small Sector Industry) โดยวิสาหกิจขนาดย่อม (Small Sector Unit) จะต้องมิขนาดของทรัพย์สินถาวรมูลค่าไม่เกิน 10 ล้านบาท
- ธุรกิจที่มีทุนเรือนหุ้นต่างชาติเกินกว่าร้อยละ 24 ของอุตสาหกรรมที่สงวนไว้สำหรับอุตสาหกรรมขนาดย่อม แม้หน่วยธุรกิจนั้นๆจะถูกให้จัดเป็นวิสาหกิจขนาดย่อมก็ตาม

สำหรับภาคบริการนั้น อินเดียมิน โยบายสนับสนุนการบริการหลายเรื่อง ได้แก่

- (1) ผู้ให้บริการที่มีเงินได้เป็นเงินตราต่างประเทศเกินกว่า 1 ล้านบาท ในปีที่ผ่านมาหรือปีปัจจุบัน มีสิทธิที่จะได้รับเครดิตภาษี รวมทั้งบุคคลธรรมดาที่มีสิทธิได้รับเครดิตภาษีเช่นกันหากว่ามีรายได้ในปีที่ผ่านมาเกินกว่า 5 แสนรูปี โดยบุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าว (ยกเว้นโรงแรมหรือภัตตาคาร) มีสิทธิได้เครดิตภาษี ร้อยละ 10 ของเงินตราต่างประเทศที่ได้รับในปีที่ผ่านมา
- (2) กิจการด้านโรงแรม/ภัตตาคารที่มีระดับตั้งแต่หนึ่งดาวขึ้นไป ซึ่งได้รับอนุมัติจาก Department of Tourism และผู้ให้บริการอื่นๆ ในสาขาการท่องเที่ยวที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับ Department of Tourism จะได้รับเครดิตภาษี ร้อยละ 5 ของเงินตราต่างประเทศที่ได้รับในปีที่ผ่านมา
- (3) ภัตตาคารที่ไม่มีเครื่องขาย (Stand-alone) มีสิทธิได้รับเครดิตภาษี ร้อยละ 20 ของเงินตราต่างประเทศที่ได้รับในปีที่ผ่านมา
- (4) โรงแรมระดับ 1 และ 2 ดาว และภัตตาคารที่ไม่มีเครื่องขาย จะนำเงินที่ได้รับเป็นเงินตราต่างประเทศ ผ่านบัตรเครดิตนานาชาติ มาคำนวณเครดิตภาษีได้ก็ต่อเมื่อนั้นได้รับชำระเสร็จสิ้นแล้ว
- (5) เครดิตภาษีอาจนำไปใช้ได้เฉพาะกับการนำเข้าสินค้าทุน หรืออะไหล่และวัสดุสิ้นเปลือง หรืออุปกรณ์สำหรับการประกอบวิชาชีพ รวมทั้งเฟอร์นิเจอร์ และสินค้าที่ใช้หมดไปในธุรกิจประเภทนั้น แต่สำหรับโรงแรมและภัตตาคารที่ไม่มีเครื่องขาย อาจนำเครดิตภาษีไปใช้ในการนำเข้าอาหารและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ อย่างไรก็ดี ห้ามมิให้ออนสิทธิในการนำเข้าสินค้า

ในการเข้าไปประกอบธุรกิจในอินเดีย นอกจากกฎระเบียบที่ซับซ้อนในแต่ละสาขาแล้ว ผู้ประกอบการยังต้องทำความเข้าใจกับตลาดอินเดียในแง่มุม ด้านสังคม วัฒนธรรม และผู้คนด้วย

นอกจากการศึกษาผลกระทบจากการเปิดตลาดภาคบริการและการลงทุนระหว่างอาเซียนและอินเดียในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพดังที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว บริษัทที่ปรึกษาฯ ยังได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกฎระเบียบ และสิ่งแวดล้อมในการประกอบธุรกิจและการลงทุนในอินเดีย รวมทั้งอุปสรรคทางการค้าในรูปแบบมาตรการภาครัฐ (ซึ่งมีความซับซ้อน และแตกต่างกันไปในรายละเอียดสำหรับบริการและการลงทุนในแต่ละสาขา) และได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรม สังคม และคนอินเดีย ซึ่งถือเป็นความรู้สำคัญซึ่งอาจไม่สามารถศึกษาได้โดยตรงจากการติดตามกฎระเบียบที่เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ต้องอาศัยการสังเกต และประสบการณ์ตรง ซึ่งผู้ที่คุ้นเคยกับตลาดอินเดียได้ให้แง่มุมที่น่าสนใจในหลายด้าน เช่น

- เศรษฐกิจอินเดียเติบโตอย่างรวดเร็ว แต่ยังปรากฏความเหลื่อมล้ำทางรายได้ที่ชัดเจนอยู่
- สินค้าจากต่างประเทศมักจะถูกส่งไปขายในเขตเมืองใหญ่ ๆ เท่านั้น (New Delhi NCR, Mumbai, Bangalore) หารใดก็ดี เมืองเล็ก ๆ (พื้นที่น้อยแต่ประชากรจำนวนมาก) ก็ทวีความสำคัญจนเป็นที่ดึงดูดของหลาย ๆ ธุรกิจ (เช่น Reebok)
- การซื้อขายสินค้า/ บริการในอินเดียนิยมใช้เงินสดมากกว่าบัตรเครดิต (ใช้บัตรเครดิตเพียง 10%)
- อินเดียไม่มีระบบฐานข้อมูลความน่าเชื่อถือของลูกค้าอย่างเป็นทางการ แต่ธนาคาร และสถาบันการเงินก็มีการแบ่งปันข้อมูลดังกล่าวอย่างไม่เป็นทางการบ้าง
- ระบบกฎหมาย มีรากฐานมาจากระบบกฎหมายของประเทศอังกฤษ
- อัตราการทุจริต (Corruption) ในอินเดีย ถูกจัดอันดับให้อยู่อันดับที่ 72 (จาก 180 พื้นที่) จากการสำรวจของ Transparency International ที่ทำการสำรวจในปี 2007 (อันดับต่ำ Corruption สูง)
- อินเดียมีการป้องกันการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์
- ธนาคารภาครัฐครองส่วนแบ่งตลาดไว้ได้มากกว่าธนาคารเอกชน โดยธนาคารภาครัฐถือสินทรัพย์ในสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 70 ของสินทรัพย์ภาคธนาคารทั้งหมด

ความตกลงการค้าด้านบริการภายใต้กรอบอื่นของอินเดียยึดโครงสร้างและหลักการตามองค์การการค้าโลก และมีการเปิดตลาดแบบ positive list

ในส่วนของประเด็นการศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำความตกลงการค้าภาคบริการ และการลงทุน นั้น บริษัทที่ปรึกษาฯ ได้ศึกษาหลักการของกฎเกณฑ์ด้านการค้าบริการ และการลงทุนภายใต้กรอบความตกลงการค้าเสรีระหว่างอินเดียและสิงคโปร์ (Singapore-India Comprehensive Economic Cooperation Agreement: CECA) ซึ่งเป็นความตกลงที่อินเดียใช้บังคับแล้วพบว่า บทว่าด้วยการค้าบริการภายใต้ความตกลง CECA มีโครงสร้างของข้อบทที่ยึดตามความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการภายใต้องค์การการค้าโลก

หรือ GATS เป็นหลัก โดย CECA ครอบคลุมบทบัญญัติว่าด้วยกฎกติกาด้านการค้าบริการทุกประเด็นที่ปรากฏใน GATS ยกเว้น บทบัญญัติว่าด้วยการมีส่วนร่วมที่มากขึ้นของประเทศกำลังพัฒนา (Increasing Participation of Developing Countries) บทบัญญัติว่าด้วยการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (Economic Integration และ Labour Markets Integration Agreement) และบทบัญญัติว่าด้วยสถาบันที่อยู่ในส่วนที่ห้าของ GATS (Part V Institutional Provisions) ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่มีลักษณะเฉพาะสำหรับความตกลงที่มีลักษณะเป็นพหุภาคี

อย่างไรก็ตาม มีบางบทบัญญัติใน CECA ที่มีเนื้อหาแตกต่าง จากที่ปรากฏใน GATS เช่น การกำหนดนิยามบริษัทที่ไม่มีตัวตนชัดเจน หรือ บริษัทกระดาศ หรือที่เรียกว่า shell company และกำหนดไม่ให้ได้รับประโยชน์ภายใต้ความตกลง และการกำหนดว่า ถ้าในอนาคต ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไปทำความตกลงว่าด้วยการค้าบริการกับประเทศอื่น ๆ แล้ว จะต้องให้การพิจารณาที่จะให้การปฏิบัติแก่อีกฝ่ายในระดับที่ไม่ด้อยไปกว่าที่ระบุไว้ในความตกลงที่ได้จัดทำขึ้นนั้น

สำหรับการเปิดตลาดภายใต้ CECA นั้น อินเดียยังคงยึดแนวทางการผูกพันการเปิดตลาดแบบ positive list โดย CECA ได้ใช้ตารางข้อผูกพันและหลักการในการเขียนข้อผูกพันการเปิดตลาดในลักษณะเดียวกับที่ใช้ภายใต้ GATS ทั้งนี้ ข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการภายใต้ CECA ซึ่งได้ขยายจำนวนกิจกรรมที่เปิดเสรีเป็น 74 กิจกรรมภายใต้ CECA เปรียบเทียบกับ ข้อผูกพันการเปิดเสรีเพียง 23 กิจกรรมภายใต้ GATS และการมีระดับการผูกพันการเปิดเสรีที่ลึกขึ้น โดยบางกิจกรรมเปิดโอกาสให้ต่างชาติถือหุ้นได้ถึงร้อยละ 74 สะท้อนให้เห็นแนวโน้มท่าทีของอินเดียที่เปิดรับการเปิดเสรีการค้าบริการมากขึ้น ในขณะที่เดียวกัน ก็มีท่าทีเชิงรุกมากขึ้นในการเจรจาการค้าบริการ โดยเฉพาะการให้บริการผ่านการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา (Mode 4) ที่อินเดียประสบความสำเร็จในการผลักดันให้มีการระบุประเภทอาชีพเชี่ยวชาญ 127 ประเภทที่ผูกพันให้สามารถให้บริการระหว่างประเภทได้ โดยมีระยะเวลาพำนักไม่เกิน 1 ปี หรือตามสัญญาจ้าง

สำหรับบทบัญญัติว่าด้วยการลงทุนภายใต้ FTA ของอินเดีย ส่วนใหญ่เป็นบทบัญญัติที่ปรากฏในกรอบความตกลงอื่น ๆ อยู่แล้ว เช่น ความตกลงว่าด้วยการคุ้มครองการลงทุน (Bilateral Investment Treaty) ซึ่งเป็นความตกลงที่ไทยเองก็เป็นภาคีอยู่ ดังนั้น หลักการหลัก ๆ ด้านการลงทุนที่อินเดียยอมรับได้ จึงมีความสอดคล้องกับหลักการที่ไทยน่าจะสามารถยอมรับได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ในการผูกพันการเปิดเสรีด้านการลงทุน การที่อินเดียยึดแนวทางการเปิดเสรีการลงทุนโดยใช้ positive list approach ทั้ง ๆ ที่ สิงคโปร์ใช้ negative list approach ในการเปิดเสรีการลงทุนภายใต้ CECA เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงท่าทีที่ระมัดระวังของอินเดียในการผูกพันการเปิดเสรีการลงทุน โดยอินเดียผูกพันการเปิดเสรีการลงทุนใน 55 กิจกรรมในภาคการผลิต เช่น การผลิตอาหารและเครื่องดื่ม สิ่งทอ เสื้อผ้ากระเป๋ากือ กระเป๋าเดินทาง รองเท้า ถุงเท้า การข้อมและตกแต่งหนัง ผลิตภัณฑ์ทำด้วยฟาง กระดาศ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เคมีภัณฑ์ ยางและผลิตภัณฑ์พลาสติก เครื่องจักรและอุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ อุปกรณ์ขนส่ง เฟอร์นิเจอร์ ฯลฯ โดยไม่มีการผูกพันการเปิดเสรีการลงทุนในสาขา เกษตร ประมง ป่าไม้ และเหมืองแร่เลย

ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยและอินเดียในสาขาต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบในการเสนอแนะท่าทีการเจรจาที่เหมาะสมของไทย

จากการศึกษา พบว่า ในภาพรวม อินเดียมีความได้เปรียบไทยในเรื่องขนาดตลาด ความล้ำหน้าของตลาดทางการเงิน ความล้ำหน้าทางธุรกิจ และนวัตกรรม และประเทศไทยมีความได้เปรียบอินเดียในด้านสาธารณูปโภค เสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยรวม การสาธารณสุขและการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศักยภาพของตลาดแรงงาน และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน ด้วยกันแล้ว พบว่าสิงคโปร์ มีความได้เปรียบเหนือประเทศอื่นๆอยู่หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นระบบโครงสร้าง สาธารณูปโภค สุขภาพและระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นสูงและการฝึกอบรม ศักยภาพของตลาดสินค้า ศักยภาพของตลาดแรงงาน ความล้ำหน้าของตลาดทางการเงิน ความล้ำหน้าทางเทคโนโลยี ความล้ำหน้าทางธุรกิจ และนวัตกรรม

จากการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป การประมง สาขาไฮโดรทัตส์ และ การบริการด้านนันทนาการ เป็นอุตสาหกรรมที่ ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูง และมีความเป็นไปได้สูงในการเปิดตลาดมากขึ้น โดยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูปถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจสูง

ในส่วนของอุตสาหกรรมด้านอิเล็กทรอนิกส์นั้น นับเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง และมีนักลงทุนไทยไปลงทุนในอินเดียอยู่แล้ว อีกทั้งประเทศอินเดียยังมีปัจจัยสนับสนุนที่มีคุณภาพสำหรับอุตสาหกรรมนี้ จึงถือเป็นอุตสาหกรรมที่ควรให้ความสนใจสูงในการ ไปเจรจา

สาขาบริการก่อสร้าง นับเป็นอีกสาขาหนึ่งที่มีผู้ประกอบการรายใหญ่ของไทยไปลงทุนและสนใจไปให้บริการในประเทศอินเดีย จึงเป็นอีกสาขาหนึ่งที่ควรให้ความสนใจสูงในการ ไปเจรจารวมทั้งมีมาตรการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการเช่น การค้าประกันทางการเงิน หรือการเจรจาแบบรัฐบาลต่อรัฐบาล

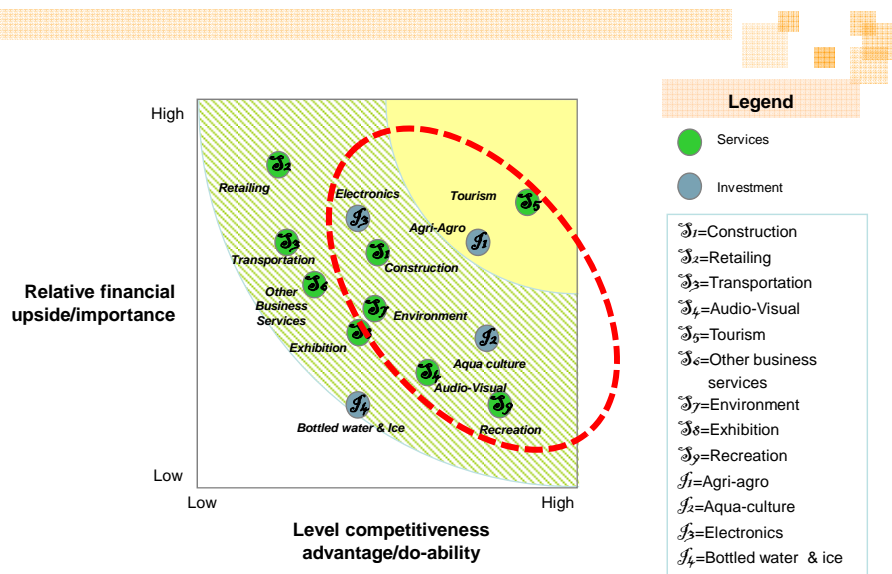
ในขณะที่ สาขาบริการด้านสิ่งแวดล้อม การจัดงานนิทรรศการ และ การลงทุนน้ำดื่มและน้ำแข็งนั้น จัดเป็นสาขาที่ประเทศไทยมีศักยภาพสูงถึงแม้จะไม่ใช่ผู้เล่นที่มีความสามารถในการแข่งขันสูงมากนัก แต่ภาครัฐควรมีนโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการค้าบริการ และการลงทุนในสาขาเหล่านี้มากขึ้น

ในส่วนของภาคจัดจำหน่าย และ ภาคขนส่ง นั้นพบว่า ยังมีอุปสรรคทางการค้า กฎระเบียบ และ มาตรการที่เกี่ยวข้องสูง และยังคงประสบกับสภาพการณ์แข่งขันที่รุนแรงจากผู้ประกอบการขนาดใหญ่จากประเทศอื่น หากผู้ประกอบการไทยมีความสนใจในการเข้าไปทำธุรกิจในอินเดียในสาขานี้ ควรมีการศึกษาอย่างรอบคอบ และครอบคลุมถึงการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในอินเดียเพิ่มขึ้น เพื่อศึกษากลยุทธ์ในการเข้า

ไปประกอบการในอินเดีย และควรเรียกร้องให้ประเทศอินเดียผ่อนคลายนโยบายเกี่ยวกับ Single Brand Policy นอกจากนี้ไม่ว่าผู้ประกอบการจากอินเดียจะสนใจเข้ามาประกอบการในประเทศไทยหรือไม่ ก็ควรมีการบังคับใช้กฎระเบียบด้านมาตรฐานต่าง ๆ โดยเฉพาะการคุ้มครองผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรมีการให้การสนับสนุนผู้ประกอบการขนาดเล็ก (SME) ภายในประเทศให้สามารถประกอบธุรกิจได้อย่างยั่งยืน ในส่วนของสาขาขนส่ง จากการกำหนดกลยุทธ์ในการเจรจา พบว่า ธุรกิจบริการด้านขนส่งยังถือว่าเป็นธุรกิจที่ยังไม่พร้อมที่จะมีการเปิดเสรีอย่างกว้างขวาง ยังต้องอยู่ใน Transition Period ดังนั้นจึงควรเจรจาไปในทิศทางของการขอความร่วมมือด้านการขอให้อินเดียกำจัดข้อจำกัดด้านกระบวนการในการดำเนินการเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ เช่น การผ่านแดน กระบวนการศุลกากร การยื่นเอกสาร ให้ไม่เกิดความลำบากในการดำเนินการของผู้ประกอบการจากต่างประเทศมากนัก

ส่วนสาขาธุรกิจอื่น ๆ ซึ่งรวมถึง ธุรกิจที่ปรึกษา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจด้านสิ่งแวดล้อม ฯลฯ เป็นสาขาที่ประเทศไทยยังขาดบุคลากร อีกทั้งยังเป็นสาขาที่มีความเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการพัฒนาความรู้ของประเทศ ถึงแม้จะยังไม่มีความสามารถในการแข่งขันก็ควรมีการสนับสนุนให้มีการเคลื่อนย้ายบุคลากรอย่างเสรี ซึ่งสอดคล้องกับความคาดหมายว่าสาขาธุรกิจอื่น ๆ เป็นสาขาที่อินเดียจะให้ความสนใจและมีการเคลื่อนย้ายบุคลากรมายังประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการเจรจา

Source: Bryan Cave Analysis

100